

Kirjoituspohjat kuntavaaleihin

KIRJOITUSPOHJA 1 – liikunnan merkitys

Liikunnan merkitys muistettava kuntavaaleissa

Liikunnan merkitys kunnille on suurempi kuin monesti ymmärretäänkään. Liian vähäisestä liikunnasta aiheutuu varovaisenkin arvion mukaan noin 550 euron vuotuiset kustannukset asukasta kohti. Lasku on yli viisinkertainen verrattuna esimerkiksi kuntien liikuntatoimien nettokustannuksiin.

Soten siirtyessä kunnilta suurempiin yksiköihin kuntien vastuulle jää tärkeiden sivistystehtävien lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Liikuntatoimen osuus on siis jatkossa suhteellisesti suurempi osa kuntien päätöksentekoa. Siksi on tärkeää, että kevään kuntavaaleissa valtuustoihin valitaan päättäjiä, jotka edistävät liikuntaa kunnassaan.

Liikunnan positiiviset vaikutukset henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, terveysongelmien ehkäisyyn, oppimistuloksiin, toiminta- ja työkykyyn, syrjäytymisen ehkäisyyn sekä kotoutumiseen ovat kiistattomia. Lisäksi etenkin arkiliikuntaa tukevat ratkaisut, kuten panostukset kävelyyn ja pyöräilyyn, edistävät myös kuntien ilmastotavoitteiden toteuttamista.

Liikunnan edistäminen on nostettava kuntien hyvinvointityön painopisteeksi. Liikunta on keskeinen ratkaisu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, mutta sen rooli kuntien hyvinvointityössä on toistaiseksi ollut varsin kapea.

Kuntavaalien jälkeen liikunta on saatava mukaan jokaisen kunnan strategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan. Lisäksi liikunta- tai liikkumisvaikutusten arviointi tulisi ottaa osaksi vaikutusarviointeja kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tekemistä riittää, koska tällä hetkellä esimerkiksi kolmannes kunnista ei käsittele lainkaan liikunta-aktiivisuutta hyvinvointikertomuksissaan, ja vain puolessa kunnista on poikkihallinnollinen liikkumisohjelma.

Pelkät kirjaukset eivät riitä, vaan myös niiden toimeenpanoon on kiinnitettävä huomiota. Liikuntaa voi kunnissa edistää monella tavalla, esimerkiksi panostamalla liikuntapalveluihin, huomioimalla liikkuminen yhdyskuntasuunnittelussa sekä tukemalla kansalaistoimintaa.

Tulevalla valtuustokaudella vaaleissa valittavilla kuntapäätäjillä on loistava mahdollisuus tarttua haasteeseen ja antaa edellytykset liikkumisen lisäämiselle niin, että hyvinvointi kasvaa - ja samalla kunnalle koituu huomattavat säästöt.

KIRJOITUSPOHJA 2 – harrastaminen & seurat

Harrastusmahdollisuuksiin panostettava joka kunnassa

Kevään kuntavaalit lähestyvät. Vaaleissa valittavat päättäjät pääsevät vaikuttamaan kuntiensä tulevaisuuteen, ja osana sitä liikunnan ja harrastamisen edistämiseen.

Harrastaminen ja liikunta ovat kuntalaisille tärkeitä asioita, mutta myös keskeisiä hyvinvoinnin rakennusosia. Liikkumattomuus aiheuttaa vakavan haasteen väestön sekä kansanterveydelle että kuntataloudelle. Huolestuttavaa on, että vain 10-20 % alle kouluikäisistä, noin puolet alakoululaisista ja alle 20 % yläkoululaisista liikkuu riittävästi.

Kehityksen kääntämiseksi liikettä on lisättävä sinne, missä ikäluokat tavoitetaan laajasti: koulupäivän yhteyteen. Lasten ja nuorten liikkumista edistävien Liikkuva koulu ja Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmien toteutusta tulee jatkaa kunnissa.

Tavoitteena tulee myös olla, että jokaiselle kouluikäiselle tarjotaan mieluisa ja maksuton harrastus. Valtio tukee uuden valtakunnallisen harrastamisen mallin jalkauttamista vuosittaisella valtionavustuksella. Kunnissa on hyvä huomata, että koulujen liikuntasalien ja koulupihojen liikuntaolosuhteiden merkitys harrastamisympäristönä korostuu.

Keskeisiä kumppaneita harrastamisen edistämässä ovat seurat ja yhdistykset. Seurat ovat jokaisen kunnan liikuntatoiminnan moottoreita. Tämä näkyy myös luvuista: yli miljoona suomalaista, joka viides väestöstä, on mukana seuratoiminnassa. Seuroista löytyy osaamista myös koulupäivän harrastusmahdollisuuksien järjestämiseen.

Seurat ja harrastajat ovat monella tavoin riippuvaisia kunnan tuesta. Kiristynvä kuntatalous on ajanut joitain kuntia leikkaamaan avustuksia ja korottamaan liikuntatilojen käyttömaksuja. Tämä on lyhytnäköinen kehityssuunta, sillä se rapauttaa seurojen elinvoimaa ja heikentää kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia.

Keskeisin kuntien tuki liikunnalle on välillistä: kuntien tulee turvata monipuoliset olosuhteet liikunnalle. Käyttövuorojen olisi syytä olla edullisia ja alaikäisille maksuttomia.

Tärkeää on myös kunnan ja seurojen vuoropuhelu. Jokaisessa kunnassa tulisi olla toimintamalli liikunnan toimijakentän ja kunnan yhteistyön vahvistamiseksi, esimerkiksi seuraparlamentti tai -foorumi. Näin kunta voi hyödyntää seurojen erityisosaamista ja kuulla niitä palveluiden kehittämisessä.

Pitämällä näitä toimia esillä kuntavaaleissa ja niiden jälkeen voimme edistää harrastusmahdollisuuksia, jotka tuovat hyvinvointia, iloa ja elämyksiä jokaisen kuntalaisen arkeen.

Pohjatyö urheilumenestykselle tehdään kunnissa

Jokaisen menestyvän urheilijan taustalla ovat kotikunnan tarjoamat puitteet ja tuki. On syytä muistaa, että huippu-urheilu-urat lähtevät kasvuun paikallisista edellytyksistä.

Suomalaiset ovat urheilumyönteistä kansaa, joten urheilijoiden tukemiselle on olemassa vahva yhteiskunnallinen perustelu. Neljä viidestä suomalaisesta pitää suomalaisurheilijoiden kansainvälistä urheilumenestystä tärkeänä, ja kolme neljästä suomalaisesta kokee huippu-urheilijoiden tarjoavan myönteisiä esimerkkejä.

Lisäksi huippu-urheilu on olennainen osa liikuntakulttuuria. Urheilua on tuettava nykyistä enemmän paitsi elämys- ja yhteisöllisyysarvon vuoksi, myös siksi, että sillä on yhteys liikuntaan laajemmin. Tavoitteellinen urheilu rakentaa motivaatiota erityisesti järjestöissä ja seuroissa toimiville ihmisille.

Kaikki lähtee nuorten urheilumahdollisuuksien tukemisesta. Nuoren urheilijan haasteena on yhdistää koulunkäynti ja tavoitteellinen harjoittelu. Tähän parhaat puitteet antaa urheiluyläkoulutoiminta, jossa liikunnan ja opiskelun yhdistäminen on mahdollista. Yläkoulutoiminnalle on olemassa toimiva, aktiivinen valtakunnallinen verkosto.

Urheilu tuo kunnille elinvoimaa. Urheilutapahtumat voivat olla kunnalle merkittävä vetovoimatekijä ja tärkeä osa elinkeinotoimintaa. Tapahtumien lisäksi kunnille vetovoimaa luovat elävä seuratoiminta ja innostavat liikuntapaikat.

Lajien harrastamiseen tarvitaan etenkin kasvavissa kunnissa lisää mahdollisuuksia. Esimerkiksi monien joukkuepelien olosuhteiden parantaminen uusilla halleilla rakentamalla ja olemassa olevia halleja nykyaikaistamalla tukee urheilijoiden harjoittelumahdollisuuksia. Samalla parannetaan kaikkien hyvinvointia mahdollistamalla yhä useamman kuntalaisen aktiivinen harrastaminen.

Pienille kunnille urheilun edellytyksiin panostaminen voi olla haastavaa, mutta alueellisella yhteistyöllä ja kunnan vahvuuksiin panostamalla voidaan päästä pitkälle. Urheiluakatemit ovat alueellisia osaamiskeskuksia, jotka mahdollistavat resurssien tehokkaan käytön ja urheilun huippuosaajien kasvamisen.

Kevään kuntavaalit tarjoavat jokaiselle mahdollisuuden edistää kunnassaan liikuntaa ja urheilua. Tärkeää on, että tulevat valtuustot tukevat liikuntaa ja luovat sitä kautta menestyvää urheilua paikallisesti.